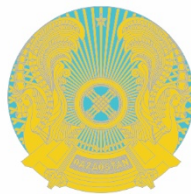

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ПАРЛАМЕНТИ МӘЖІЛІСІНІҢ

Д Е П У Т А Т Ы

Д Е П У Т А Т

МАЖИЛИСА ПАРЛАМЕНТА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Астана, Парламент Мәжілісі

20 __ жылғы «__» _____

№ _____

010000, Астана, Мажиліс Парламента

«__» _____ 20 __ года

2023 жылғы 24 мамырда жарияланды

**Қазақстан Республикасы
Премьер-Министрі
Ә.А. Смайыловқа**

ДЕПУТАТТЫҚ САУАЛ

Құрметті Әлихан Асханұлы!

Менің депутаттық сауалым Семей ядролық сынақ полигонындағы ядролық сынақтардың салдарынан зардап шеккен азаматтарды әлеуметтік қорғаудың проблемалық мәселелеріне қатысты.

Биыл Семей полигонының жабылғанына 32 жыл толады. 40 жыл ішінде онда 468 ядролық сынақ өтті. Барлық жарылыстардың қуаты Хиросимаға тасталған бомбаның қуатынан 2500 есе көп болған еді. Яғни, аймаққа орны толмас экологиялық залал келтірілді. Біздің алдымызда әлі күнге дейін шешімін таппаған мәселелер қалуда.

Өкінішке орай, біздің еліміздің аумағында тұратын полигон қызметінің нәтижесінен зардап шеккендердің саны туралы нақты деректер әлі жоқ. Әр түрлі ақпараттар бойынша 1,5 миллионнан астам адам зардап шеккен. Полигонға жақын орналасқан елді мекендердің тұрғындары әлі де радиациядан туындаған аурулардан зардап шегуде, сәулеленудің салдары олардың ұрпақтарына әсер етуде.

Қазақстан заңнамасына сәйкес зардап шеккен азаматтарға біржолғы ақшалай өтемақы төленеді, оның мөлшері аймаққа байланысты жеке айқындалады және 1949-1965 жылдар аралығындағы кезеңдері тұрған әрбір жылы үшін ең көбісі 18 мың теңгені (5,23 АЕК) құрайды. Сондай-ақ радиациялық тәуекел аумақтарында тұратын халықтың қосымша еңбекақыға және жыл сайынғы қосымша ақылы демалысқа құқығы бар. Бұл ретте, аталған жеңілдіктер тек Семей өңірінде ғана қолданылады.

Мысалы, Жапонияда ядролық бомбалардан зардап шеккендерге ай сайын Атом радиациясымен байланысты ауруларды емдеу үшін арнайы медициналық төлем, денсаулықты бақылау үшін төлем, денсаулықты сақтау үшін төлем, медбикені жалдау үшін күтім төлемі және т.б. сияқты төлемдер төленеді. Олардың мөлшері 1000 доллардан асады.

Бұған дейін Үкімет 2017-2019 жылдар аралығында полигон қызметі нәтижесінен зардап шеккен халықты және олардың ұрпақтарын медициналық-

элеуметтік қорғау қағидатын іске асыру үшін зерттеулер жүргізілгенін және осы зерттеудің нәтижелері бойынша тиісті ұсыныстар әзірлеп, шаралар қабылданатынын хабарлаған болатын. Алайда, бұл зерттеудің нәтижелері ұсыныс деңгейінде қалды. Бұл зерттеуге бюджеттен сәйкес қаражат жұмсалғанын атап өткім келеді.

Сондай-ақ, 2021 жылы әзірленген тәсілдерді талқылау және нақты ұсыныстар енгізу үшін мүдделі мемлекеттік органдар өкілдерінің қатысуымен Ведомствоаралық жұмыс тобы құрылатыны, және де алынған сәулелену дозасына байланысты азаматтарға атаулы элеуметтік қолдау көрсетуге көшуді дәйекті іске асыру жөніндегі тәсілдер әзірленеті хабарланды.

Жоғарыда атап өткендей, біз тағы да жұмыс нәтижелерін көрмей отырмыз.

Баяндалғанның негізінде Жалпыұлттық социал-демократиялық партиясының фракциясы:

- элеуметтік қолдау шараларын жетілдіру бойынша нақты ұсыныстар әзірлеуді;

- ядролық сынақтар салдарынан зардап шеккен азаматтарды персоналды есепке алуды қамтамасыз ету жөнінде шаралар қабылдауды;

- ядролық сынақтар салдарынан зардап шеккен азаматтардың санаттарын айқындау өлшемшарттарын қайта қарау мәселесін қарастыруды;

- ведомствоаралық жұмыс тобының жұмыс нәтижелерін ұсынуды;

- радиациялық ластанған аумақтарды оңалту жөнінде шаралар қабылдауды сұрайды.

Заңнамада белгіленген тәртіппен жауап беруіңізді сұраймыз.

**Құрметпен,
Жалпыұлттық социал-
демократиялық партиясы
фракциясының депутаттары**

**Н. Әуесбаев
А. Рақымжанов
А. Сағандықова
Н. Сайлаубай**

**Қазақстан Халық партиясы
фракциясының депутаттары**

**И. Смирнова
К. Сейтжан**

010000, Астана, Парламент Мәжілісі

20 __ жылғы «__» _____

№ _____

Оглашен 24 мая 2023 года

010000, Астана, Мажилис Парламента

«__» _____ 20 __ года

**Премьер-Министру
Республики Казахстан
Смаилову А.А.**

ДЕПУТАТСКИЙ ЗАПРОС

Уважаемый Алихан Асханович!

Поводом для моего депутатского запроса являются проблемные вопросы социальной защиты граждан, пострадавших вследствие ядерных испытаний на Семипалатинском испытательном ядерном полигоне.

В этом году исполняется 32 года со дня подписания указа о закрытии Семипалатинского полигона. За 40 лет на нем было произведено 468 ядерных испытаний. Мощность всех взрывов в 2500 раз превышала мощность бомбы, сброшенной на Хиросиму. То есть региону нанесен непоправимый экологический ущерб. Перед нами остались проблемы, которые до сих не нашли свое решения.

К сожалению, до сих пор нет точных данных о количестве пострадавших в результате деятельности полигона, проживающих на территории нашей страны. По разным оценкам, пострадали более 1,5 млн человек. Жители расположенных рядом с полигоном населенных пунктов по-прежнему страдают от заболеваний, вызванных радиацией, последствия облучения сказываются на их потомках.

Согласно казахстанскому законодательству пострадавшим гражданам выплачивается единовременная денежная компенсация, размер которого определяется индивидуально в зависимости от зоны и максимально составляет всего лишь 18 тыс. тенге (5,23 МРП) за каждый год проживания в период с 1949 по 1965 год. А также население, проживающее на территориях радиационного риска, имеют право на дополнительную оплату труда и ежегодный дополнительный оплачиваемый отпуск. При этом, данные льготы действуют только в Семипалатинском регионе.

Например, в Японии пострадавшим от ядерных бомб ежемесячно выплачивается такие виды выплат как специальная медицинская выплата, для лечения заболеваний, связанных с атомной радиацией, выплата для наблюдения за здоровьем, выплата для сохранения здоровья, выплата по уходу для найма медсестры и т.д. Размеры которых превышают 1000 долларов.

Ранее Правительством было сообщено, что для реализации принципа адресности медико-социальной защиты населения, пострадавшего в результате деятельности полигона и их потомков в период с 2017 по 2019 годы проведены исследования, и по результатам данного исследования будут выработаны соответствующие предложения и приняты меры. Однако результаты данного исследования остались на уровне предложения. Хочу отметить, что на исследования с бюджета были затрачены немалые средства.

Также сообщено, что в 2021 году будет создана Межведомственная рабочая группа для обсуждения выработанных подходов и внесения конкретных предложений с участием представителей заинтересованных государственных органов, и будут выработаны подходы по последовательной реализации перехода к оказанию адресной социальной поддержки граждан в зависимости от полученной дозы облучения.

Как ранее отметил, опять же мы не видим результаты.

На основании изложенного, фракция ОСДП просит:

- выработать конкретные предложения по совершенствованию мер социальной поддержки;
- принять меры по обеспечению персонального учета граждан, пострадавших вследствие ядерных испытаний;
- рассмотреть вопрос по пересмотру критериев определения категорий граждан, пострадавших вследствие ядерных испытаний;
- предоставить результаты работы Межведомственной рабочей группы;
- принять меры по реабилитации радиационно-загрязненных территорий.

Просим дать ответ в установленном порядке.

С уважением,
Депутаты фракции ОСДП

Депутаты фракции
Народная партия Казахстана

Н. Ауесбаев
А. Рахимжанов
А. Сагандыкова
Н. Сайлаубай

И. Смирнова
К. Сейтжан